

Formannskap i BSSSC 2017 – 2019 - En oppsummering!

Innledning

Norge ved Østlandssamarbeidet (ØS) har hatt formannskapet i BSSSC i tre år. Sekretariatet har i perioden vært knyttet til sekretariatet i ØS og kontaktutvalgets leder, Roger Ryberg har hatt rollen som politisk leder. Ryberg har som styrets leder ønsket å legge til rette for langsiktig arbeid i BSSSC med gode overganger fra tidligere formannskap og inn mot framtidige formannskap. Det norske formannskapet har derfor jobbet systematisk for å bygge et godt omdømme for BSSSC som en aktiv og relevant organisasjon i Østersjø-samarbeidet og inn mot EUs institusjoner. Gjennom dette arbeidet har vi også bygget tillitt, gode nettverk og et godt omdømme for Østlandssamarbeidet som vertskap for formannskapet. Framover vil vi kunne høste av denne innsatsen i vårt arbeid både med tanke på politikkpåvirkning, nettverksarbeid, program og prosjektsamarbeid.

Fokusområder for det norske formannskapet 2017 – 2019 har vært

- FNs bærekraftsmål
- Ungdomsmedvirkning
- Styrke BSSSC som plattform gjennom å inkludere flere regioner, bedre kommunikasjon og kontakt med viktige aktører/interessenter samt fornyet kontakt og dialog med samarbeidspartnere i andre organisasjoner og nettverk.

I tillegg har det vært et mål å påvirke nasjonal- og EU-politikk på områder av spesiell relevans for regionene i Østersjø-samarbeidet. Herunder jobbe med skriftlig innspill – «policy papers» – og formidle disse til relevante mottakere samt å ha direkte dialog med aktuelle personer og organisasjoner for å fremme regionale interesser. Framtidig regionalpolitikk og langtidsbudsjett i EU 2021-2027 - inkludert den nye perioden med Interreg - har hatt høy prioritet i hele perioden. Tre policy papers er utarbeidet og formidlet. Møter er avholdt på høyt nivå i Brussel. BSSSC har meldt seg inn i lobby-plattformen #CohesionAlliance. Formannskapet har hatt god hjelp fra Region Brandenburg – som har ledet dette arbeidet.

I tillegg har formannskapet utarbeidet, styrebehandlet og sendt ut et policy paper om betydningen av kultur som grunnlag for europeisk samarbeid og økonomisk utvikling og et policy paper knyttet til demokrati, rettsstatsprinsippet, solidaritet og nærhetsprinsippet - som innspill til drøftingene om EUs framtid. BSSSC har også deltatt i høringer vedrørende rullering av TEN-T og HELCOM Baltic Sea Action Plan.

BSSSC utgjør en plattform for å dele god praksis og å bidra til prosjektdeltakelse for regionene i nettverket. I den norske formannskapsperioden har BSSSC gått inn som assosiert partner i ni prosjekt – som understøtter strategiske tema i handlingsprogrammet – og samtidig støtter opp under regioner i nettverket som partnere i prosjektene. [Les mer om prosjektene her](#)

Formannskapet gjennomførte to store prosjekter i juni 2019 – ett som prosjektleder og ett som partner med Region Pommern som prosjektleder - begge i Gdansk, Polen. Planlegging, prosjektarbeid, gjennomføring og rapportering løp i perioden 1. august 2018 til høst 2019. Prosjektene har tilført ekstern finansiering til budsjettet for formannskapet.

- 8 - 11 juni 2019 - Baltic Youth Camp med 100 ungdommer <https://www.balticyouthcamp.org/> finansiert med midler fra Østersjørådets fond for små prosjekter.
- 12 – 13. juni 2019 - det 10 forumet for EUs Østersjø-strategi <https://strategyforum2019.eu/eusbsr> finansiert via Interreg Østersjø-programmet.

FNs bærekraftsmål

Som formannskap i BSSSC har Østlandssamarbeidet engasjert seg aktivt i arbeidet med bærekraftig utvikling i Østersjøen og i Østersjørådets utarbeidelse av en egen Baltic 2030 Action Plan.

Denne tar utgangspunkt i bærekraftsmålene og legger opp et rammeverk for gjennomføring i Østersjø-regionen. BSSSC har bidratt inn på vegne av regionalt og lokalt nivå. BSSSC sekretariatet har deltatt på alle møtene i Østersjørådets ekspertgruppe for bærekraft og hadde i formannskaps-perioden en tett og god dialog med Baltic 2030 sekretariatet i Stockholm (del av Østersjørådets sekretariat). En god og aktiv kobling mellom bærekraftsmålene og ungdomsmedvirkning ble utviklet i perioden.

BSSSC gikk inn som partner i ReGeneration 2030 prosjektet – finansiert av Nordisk Ministerråd. Prosjektet arbeider i koblingen mellom bærekraftsmålene og ungdomsmedvirkning, og har årlige samlinger i august på Åland (3-årig prosjekt med oppstart i 2018).

Miljø, klima og bærekraft har vært et fokusområde i arbeidsplanen for det norske BSSSC formannskapet. BSSSC har deltatt på diverse høringer og møter i Brussel samt utarbeidet og sendt over ett policy paper om bærekraftsmålene og EUs framtid. [Høringsuttalelsen kan leses her.](#)

Prosjektet «EUSBSR Annual Forum 2019» fokuserte på sirkulær økonomi, og det ble som en del av prosjektet utarbeidet tre rapporter – en av disse hadde BSSSC ansvar for - «Circular Baltic 2030 – Circular Economy in the Baltic Sea Region and beyond». Prosjektet ble gjennomført av den svenske tenke-tanken Global Utmaning på oppdrag fra Østlandssamarbeidet som formannskap i BSSSC. Østersjørådets Baltic 2030 sekretariat ble invitert med og gode synergier med deres arbeid ble tilrettelagt – bl.a. kompetanseutviklingsprogrammet «Baltic Leadership Programme» finansiert gjennom Swedish Institute.

Den nye BSSSC strategien 2030 legger bærekraftsmålene til grunn for nettverkets arbeid framover.

Bærekraftsmålene er ett av samarbeidsområdene med EUs regionkomité (CoR) og BSSSC har deltatt på komite-høringer i ENVE komiteen samt bidratt til deling av informasjon og felles spredning av kartlegginger og rapporter.

BSSSC har i perioden deltatt som observatør i HELCOM og i ekspertgruppa for bærekraftig maritim økonomi under Østersjørådet (CBSS – Council of the Baltic Sea States)– begge deler ivaretatt av Helsinki-Uusimaa regionen, Finland.

Ungdomsmedvirkning

Ungdomsmedvirkning har vært et sentralt tema for det norske formannskapet. BSSSC har vært koordinator for gjennomføring av tre seminarer med fokus på ungdomsmedvirkning innenfor rammen av Østersjøstrategien (EU Strategy for the Baltic Sea Region - EUSBSR) i Stockholm (nov 2016), Berlin (juni 2017) og Tallinn (juni 2018). I tillegg ble egne ungdomskonferanser gjennomført i forkant av forumene i Berlin og Tallinn.

I dette arbeidet har BSSSC gjennom det norske formannskapet utviklet et nært og godt samarbeid med Unionen av Baltiske Byer (UBC), Euroregion Baltic (ERB) og Østersjørådets sekretariat (CBSS). Basert på dette - og etter initiativ fra ungdomsrepresentantene i BSSSCs styre - ble prosjektet «Baltic Sea Youth Camp» utviklet og gjennomført i juni 2019 med Østlandssamarbeidet som prosjektleder. Konseptet er nå tatt over av den felles plattformen for ungdom etablert i 2019 «One youth platform». BSSSC er partner i plattformen og i Erasmus+ prosjektet som finansierer denne. Østersjørådets sekretariat drifter plattformen, og den andre Baltic Sea Youth Camp ble gjennomført digitalt i juni 2020.

Ungdom fra ØstsamUng har hatt verv som ungdomsrepresentant i styret i BSSSC i hele perioden.

- Kari Lie (UFT Hedmark) 2015 - 2017
- Timo Nikolaysen (UFT Buskerud) 2017 - 2018
- Agnes Lusti (UFR Østfold) 2018 - 2020

Det norske formannskapet gjennomførte seks samlinger i BSSSCs ungdomsnettverket i perioden – en vår og en høst (sammen med årskonferansen).

BSSSCs ungdomsnettverk tok initiativ til «Baltic Sea Youth Declaration» – som er et levende dokument for å kommunisere ungdommens synspunkt og ideer til beslutningstakere i Østersjø-regionen og i EU-systemet. [Dokumentet kan leses her.](#)

Styrke BSSSC som plattform

For å løfte opp og styrke BSSSCs rolle som lobby-aktør og et representativt nettverk for regionene i Østersjø-samarbeidet, la det norske formannskapet stor vekt på å sikre politisk representasjon fra regioner i alle de 10 landene i BSSSCs styre. Ved utgangen av formannskaps-perioden er status som følger:

Regionen Kaliningrad, Russland har vært aktive i styret siden høsten 2017. I mai 2018 ble et styremøte gjennomført i Kaliningrad og årskonferansen høsten 2020 skulle etter planen være i Kaliningrad. Denne er nå utsatt til høsten 2021 og versjonen i 2020 blir digital. I tillegg ble det avholdt møter i St. Petersburg i mars 2019 og kontakter etablert. Disse følges nå opp fra det nye polske formannskapet.

Etter et betydelig arbeid lagt ned fra formannskapetets side er Sverige nå tilbake i styret med to representanter valgt av svensk KS – en fra Skåne regionen og en fra Blekinge regionen. Skåne skulle vært vertskap for et styremøte i april 2020, men dette er nå utsatt som følge av Korona-pandemien.

I mai 2019 fikk vi lagt til rette for et styremøte i Cesis, Latvia, i dialog med kontakter i Vidzeme Planning Region. I etterkant sendte formann Ryberg et brev der de ble invitert som aktive medlemmer i BSSSC, og de er nå med i styret med en representant fra Vidzeme Planning Region Council.

I august 2018 startet vi dialogen med Klaipeda og Association of Klaipeda Region, Litauen. Gjennom eksisterende kontakter og møter med sentrale politikere fikk vi positivt svar på vårt ønske om å legge BSSSCs årskonferanse til Klaipeda høsten 2019. I etterkant av årskonferansen ble kommunesamarbeidet i Klaipeda-regionen invitert inn som aktive medlemmer i BSSSC nettverket. I desember 2019 fikk vi positiv tilbakemelding, og de deltar nå i styrets arbeid og møter.

Danmark ved region Sjælland var inne en kort periode etter regionvalget og etter brev fra formann Ryberg, men falt ut igjen pga. regionreformer og forrige regjeringens ønske om å legge ned regionene. Region Sjælland deltar aktivt på årskonferansene, men for tiden ikke i styremøtene.

Samarbeidet mellom BSSSC og Østersjørådet (nasjonale myndigheter) ble styrket i den norske formannskapsperioden. Formann Ryberg deltok og holdt innlegg på alle møtene i Parlamentarikerforumet (BSPC – Baltic Sea Parliamentary Conference) i perioden. God kontakt og samarbeid er også etablert med øvrige organisasjoner i Østersjøregionen. Spesielt kan nevnes samarbeidet med UBC og ERB rundt ungdomsmedvirkning (se punktet over). Via Østlandssamarbeidets deltakelse som partner i Let's Communicate prosjektet er det bygget gode relasjoner til Østersjøstrategiens (EUSBSR) beslutningstakere. BSSSC med norsk formannskap ble invitert som partner for å gjennomføre det årlige forumet for strategiens stakeholders i juni 2019. Dette arbeidet utgjorde en flott mulighet for å profilere både BSSSC og Østlandssamarbeidet bredt som aktører og samarbeidspartner i Østersjø-samarbeidet.

God dialog og samarbeid med EUs Regionkomité (CoR) sin politiske ledelse ved president og senere visepresident Markku Markkula. Flere møter er avholdt både i Brussel og i forbindelse med BSSSCs styremøter. Sekretariatet jobbet aktivt inn mot administrasjonen i CoR og aktuelle samarbeids-tema ble identifisert. En felles arbeidsplan ble utarbeidet og godkjent i desember 2018.

Kommunikasjon har vært et viktig innsatsområde helt fra starten av Østlandssamarbeidets formannskapsperiode - og synligheten til BSSSC er blitt mye bedre gjennom perioden. En egen kommunikasjonsplan ble utarbeidet og godkjent i styret i september 2017. Nye web-sider ble lansert allerede ved starten av formannskapet, nyhetsbrev er sendt ut 4 ganger i året og formannskapet har gjort aktivt bruk av sosiale media som Facebook og Twitter. Dette kommunikasjonsarbeidet følges nå opp og utvikles videre av det nye formannskapet i Pommern.

Det har gjennom hele formannskapsperioden vært en god dialog og samarbeid med Interreg Østersjøprogrammet. Programmet har vært involvert i alle årskonferansene under norsk formannskap (2017, 2018, 2019) med partnersøk og promovering av god praksis og formidling av resultater fra prosjekter.

Bedre systemer og rutiner for arbeidet i BSSSC ble satt på dagsorden

- Utarbeidelse av tidsplaner og rutiner for styremøtene
- Rutiner og rammer (ToR) for sekretariatet og ungdomskoordinatorens arbeid er laget
- Årlige handlingsplaner for gjennomføring av prioriterte tiltak i formannskapets arbeidsplan med angitt ansvarlig utarbeidet for 2018 og 2019 – løpende oppdatering
- Langsiktighet med hensyn til møteplaner og for avtale med vertskap for styremøtene og årskonferansene – inkl. årskonferansene i 2020 (Kaliningrad) og 2021(Tallinn)
- Mer innhold og politisk dialog i styremøtene og gode rammer rundt møtene

Nye retningslinjer ble utarbeidet til første styremøte i februar 2017 med tanke på forberedelse, gjennomføring og etterarbeid etter styremøter, og disse har bidratt til mer effektive og bedre møter. 12 styremøter er gjennomført under norsk formannskap.

Revisjon av BSSSCs strategi ble gjennomført med bred prosess i 2019. Ny strategi for BSSSC mot 2030 ble vedtatt i styret 3. desember 2019 og publisert på hjemmesidene før Østlandssamarbeidet avrundet sin formannskapsperiode.

Hva sitter vi igjen med?

Gjennom formannskapet i BSSSC 2017 – 2019 har Østlandssamarbeidet:

- Vært med å sette dagsorden for viktige tema i Østersjø-samarbeidet
- Deltatt i og påvirket prosesser og politiske saker i Østersjø-regionen og i Europa
- Hatt tilgang til og utnyttet arenaer/møteplasser der Norge normalt ikke er invitert
- Profilert Østlandssamarbeidet og Norge som en aktiv og seriøs partner i Østersjø-samarbeidet og overfor miljøer i Brussel
- Fornyet, styrket og utviklet nettverk, som kan utnyttes videre for samarbeid og prosjekter
- Bygget kunnskap, kompetanse og erfaringer
- Tilegnet seg goodwill og tillitt

Veien videre – gode overganger

Østlandssamarbeidet har løpende dialog med det nye formannskapet for å sikre myk overgang og langsiktighet i nettverkets arbeid. Roger Ryberg fortsetter som Østlandssamarbeidets styre-representant i BSSSC for valgperioden 2019-2023. I tillegg er Kåre Pettersen oppnevnt som vara. Sekretariatet i Østlandssamarbeidet bidrar både inn mot det nye formannskapet og som administrativ støtte for styremedlemmer og vara fra Østlandssamarbeidet. Østlandssamarbeidets sekretariat fortsetter som nasjonalt kontaktpunkt for Interreg Østersjøprogrammet på oppdrag fra KMD og ny programperiode 2021-2027 er under utvikling. Prosjektet «Let's Communicate!» løper til august 2021 med ØS som en av partnerne.

Utarbeidet av Ann Irene Sæternes og Lars Lund Godbolt, Østlandssamarbeidets sekretariat